

بابا فریدی شاعری اخلاقی موضوعات

دا درس دیندی اے۔ شعری مثالان

نال ثابت کرو۔

۱۔ تعارف :-

اول شیخ فرید شکر گنج عارف اہل ولایت
یک یک سخن زبان اویدی دا را پیراں ولایت

(ھیال محمد بخش)

بابا فرید گنج شکر پنجابی زبان دے پہلے صوفی شاعر

تے لزدگ اے۔ اوہناں دا تعلق چشتیہ سلسلے

نال سی تے او لہر دے مرشد حضرت خواجہ

معین الدین چشتی دے مرشد سی۔ بابا فرید

دی شاعری وچ اسلام دی تبلیغ تے نال

اخلاقی موضوعات دا درس اے۔ بابا فرید دا

اصل نال 'سور' سی تے بابا فرید گنج شکر

اوہناں دا لقب سی۔

۲۔ بابا فرید دے شلوک اخلاقی

موضوعات دا درس نیس:

بابا فرید دی

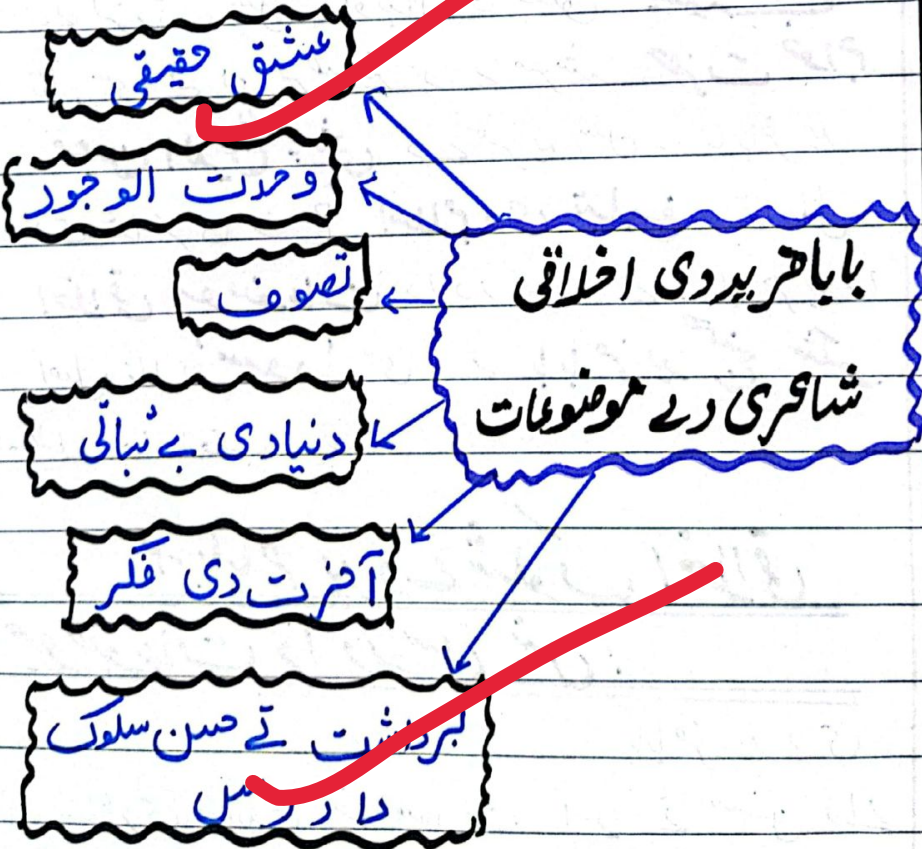
شاعری نہایت خوبصورت اے تے سنن دے

دے دل اُتے اثر کردی اے۔

آصف خاں اپنی کتاب ”آگہیا بابا فرید نے“ وچ
شلوک دی تعریف ایج کر دے نیں

”شلوک دے مصرعیاں دی اچھی نظم اے
جس فون کتے اللہ تعالیٰ نے لکھیا اے۔ اس دی
شاعری دا موضوع رب تعالیٰ دی حمد تون لے
کر سرکاری مشینری دے ظلم و جبر تک پھو
سکدے نیں۔“

بابا فرید دے شلوکاں دے اوہ موضوعات
جنہاں وچ اوہناں نے اخلاقی طور تے بہتر بیون 15
درس دیتا اے۔ وچ ذیل نیں

بابا فریدی اخلاقی شاعری کے موضوعات

نماز کی اہمیت

آفتاب دا درس

فلسفہ حیات

لافی برضا

عزف تے تلبردی نندیا

۲۰۱۔ تصوف

بابا فرید نے اللہ دیاں گتیاں گتیاں

تعلیمات دے توں اپنے عملاں دے ذریعے لوکاں
تک پہنچان دی کوشش کیتی اتے۔ بابا فرید فرماتے
نیں کہ دنیاوی آسائشیاں تیرے توں اللہ دی
یاد توں غافل کر دیندی ہیں۔ بابا فرید اسی توں
ایس طرح فرماتے ہیں۔

فریدا تکر، گھڈ، نوات، گڑ، ماکھیوں
ما جھا دودھ

سبے وستوں مہیاں، رب نہ تیجن ترہ۔

۲۰۲۔ وحدت الوجود

جس طرح ہارشاں پہل لیاں، تے دریا
دا اہل سمندر اتے۔ (اسی طرح کائنات دیاں
مختلف چیزاں جو رب تعالیٰ دیاں خصوصیات

Relate your headings and arguments to the qs statement

Day:

Date:

نظر آندیاں ہیں۔ اللہ تعالیٰ قرآن و حج فرمائندے ہیں۔

و نحن اقرب من جبل الوريد:

ترجمہ ۱۔ اے اسی اللہ تعالیٰ ساہرگ تون دی
میندے آں۔ (القرآن)

اسی طرح بابا فرید فرمائندے ہیں کہ انسان و حج
رب تعالیٰ بندے ہیں۔ اس لیے انسان تون دی
دی اپنے آپ تون یا ذوق جیسا تون حقیقت نہیں سمجھنا
چاہیدا۔ اس تون بابا فرید اس طرح فرمائندے
ہیں۔

فرید ا خالق خلق میں ، خلق سے رب مانہ

ہذا کس تون آئیے جاں تس بن کوئی تانہ

۲.۳۔ عشق حقیقی :-

اصل عشق رب کی ذات، نال عشق الے۔

باقی سارے عشق، دنیا دی غفلت دے عشق

ہیں۔ انسان عقل لطیف الے تے بابا فرید

انسان تون کہندے ہیں کہ تون اپنے گریبان و حج

دیکھو کہ تون کی کہ دیا اس۔ تینوں رب تعالیٰ نال

محبت کرنی چاہیدا۔ الے۔

فریدا جے تون عقل لطیف، کالے بیکھ نہ بیکھ

اپنے گریبان میں، سر نیواں کر دیکھ

اللہ تعالیٰ فرماتے ہیں۔

فرايتموا الصلاة و اتوا الزكاة و اركعوا
مع الراكعين۔

”نماز قائم کرو، زکوٰۃ دیو، تے رکوع کمرن
وا بیاں نال رکوع کرو۔“

(ال بقرہ 2:53)

اسی طرح با یا فرید نمازی اہمیت نون اسن طرح
ا جا کر کردے نیں۔

ع اٹھ فریدا و صنوسراج ، صبح نماز گزار

جو سرسائیں نہ نیویں ، اوہ سرکپ اتار

ع اٹھ فریدا ستیا ، جھاڑو دے مسیت

رب جاگدا ، تون ستیا ، تیری ڈاھڈے نال لیریت

۲.۸ حسن سلوک تے لبرداشت دا
درس

قرآن پاک و حج اللہ تعالیٰ فرماتے ہیں کہ
اللہ تعالیٰ نون معاف کمرن والے پسند نیں

واللغات طمحين الفينظ والعافين عن الناس

لزمہا اوه عینوں پی جان والے، معاف کرن
والے تے احسان کرن والے ہونڈے نیں،
(ال عمران 4:134)

بابا فرید بھی انسان تھیں برداشت تے حسن سلوک
دارس و بندے ہوئے فریادے نیں کہ جیڑا تہاڑے
نال ہرا سلوک کرے، اوہ نے نال وی چنگا سلوک
کرو، تاکہ اوہ آپ ہی شرمندہ ہو سکے اپنی اصلاح
کریوے۔

فرید بوجھن حاران کلیاں، تنہاں ترحاریں
آپنے گھر جائیے، پیر تنہاں دے چم

۲.۹ قناعت دا درس

بابا فرید صبر، برداشت، عفو و درگزر تے
راضی لہذا ہیں دارس و بندے ہوئے فریادے
نیں کہ انسان نو سیر حال و جج فوش تے اللہ و
شکر گزار رہاں جا پیدا کریوے۔

روکھی سکھی کھائے، ٹھنڈا پانی پی
ویکھ فرید پرائی چوہ پڑی، نتر تر سائیک جی

۲.۴۔ دنیا دی بے ثباتی

بابا فرید فرماتے ہیں کہ اے دنیا جا دناں دی
 اے تے انسان توں ایسے دل نہیں لانا چاہیدا۔
 انسان توں ایسے کوٹھے، محل نہیں بنانے چاہیدے
 بلکہ اس دنیا توں عارضی سمجھدے بھوٹے اپنے
 اعمال توں بہتر بنانا چاہیدا اے۔ اس توں بابا فرید
 ایس طرح فرماتے ہیں۔

۷ فریدا کوٹھے، منڈپ، حائریاں، اساء رینڈے
 بھی گئے
 کورے اسودا کر گئے، گوریں و آپے

۲.۵۔ آخرت دی فکر

انسان توں آخرت دی فکر بھونی چاہیدی اے تے
 انسان توں اپنی اوس زندگی واسطے جو ہمیشہ لئی اے
 اچھے تے چندہ اعمال کرنے چاہیدے ہیں۔ بابا فرید
 فرماتے ہیں کہ جوں انسان مر جاوے گا تہ
 اللہ تعالیٰ پوچھو گے کہ تو دنیا تے کی کرے آبا ایں۔

۷ فریدا چار گوائیاں بہتے کہ چار گوائیاں سم
 ہیکھار ب منگھیا تو آیلوں کیہڑے کم

۲۰۶۔ ضرورتی تکبیری تندیا

اللہ تعالیٰ کو عرفہ بالکل پسند نہیں۔ اللہ تعالیٰ قرآن و حج ضرورتی نہیں۔

”زمین تے آگڑ آ کر کے نہ چل، نہ تے توں زمین توں پھاڑ سکدا ایں تے ناں آسماناں دی بلندی اے اپڑ سکدا ایں۔“

(القرآن)

بابا فرید نے ایسے لوگ (سب) شرح آگھیا اے کہ انسان توں مٹی توں پرا پھلا نہیں کہینا چاہیدا کیونکہ واحد اے مٹی ای ہے جیہڑی انسان دا ہمیشہ ساتھ رہندی اے۔

۷ فریدا خاک نہ مندے، خاکو جیڈ نہ کوہ

جیوتدیاں پیراں تلے، مویاں اوپر ہوء

۲۰۷ نماز دی اہمیت

بابا فرید نماز دے بہت پابند سی تے اولوکان توں وی ای چیز دا درس دیندے ہیں کہ نماز لازمی ہے کیونکہ نماز موسم دی معراج اے تے اے انسان توں بہت بہت ہے پیرائیاں توں بچا لیندی اے۔

۲۰۱۵ فلسفہ حیات

بابا فرید فرماتے ہیں کہ ہر شخص کسی نہ کسی آزمائش و چیلنج میں مبتلا ہے۔ آئے ساتوں دو سواں نال محبت، شفقت آئے پھر دی نال پیش آنا چاہیگا اے ایس نون اس طرح جو بھرتی نال بیان کر دے نیں۔

۱ فریدا میں جانیا دیکھو مجھ کوں، دیکھو سبھا
اے جگ
اچے چہرہ کے ویکھیا تاں گھر گھر اپراگ

۲۰۱۱ رافنی برضا

اللہ تعالیٰ دی برضا وچ رافنی رہن والا شخص دنیا آئے
آخرت دونوں وچ کامیاب ہوندا ہے۔ آئے چہرا
شخص اللہ دی برضا وچ رافنی ہو جائے۔ اس شخص
نون دنیا سلام کر دی آئے۔ آئے اہینوں سارا جہاں
مل جائدا آئے۔ بابا فرید ایس نون اس طرح بیان
کر دے نیں۔

۱ آپ سنواریں میں میں حلیاں سیکھو
فریدا جے نون میرا ہو رہیں، سبھ جگ تیرا ہو

۳۔ زبان تے بیان

بابا فرید نے جیہڑی زبان استعمال کیتی ہے۔ اے اٹھ سو سال پہلے وی بولی جا رہی سی۔ تے اس دے الفاظ اچ وی استعمال وچ نے اے زبان سادہ، سلیس تے آسان اے۔ آسانی وچ سمجھ آن والی ہے۔ تے پڑھے لکھے تے ان پڑھ واسطے آبلو جیہڑی قابل فہم ہے۔ بابا فرید دا انداز بیان سادہ تے ٹو پکلا، دل تے اثر کرن والے ہے۔ ایس لئی آپ دی شاعری توں متاثر ہو کر لوگ دھڑا دھڑ مسلمان ہوئے۔

۴۔ مگدی گل

مگدی گل ایہہ ہے کہ بابا فرید نے اپنے شلوکاں دے ذریعے لوکاں نوں بدل دتا۔ شلوکاں دی مہتی زبان، ٹو پکلا انداز، عاجزانہ زبان تے مہاس مبرا لہجہ سیدھا دل تے اثر کر جاندا ہے۔ جے ایہیاں شلوکاں آتے سچے دل نال عمل کر لیا جاوے تے انسان نوں دنیا تے آہرت وچ کاسباں ہون توں کوئی نہیں روک سکدا۔ تے سنگوں بابا فرید دے شلوک اخلاقیات دا اعلیٰ درس نیں۔ جیہڑا دی مثال ملنا مشکل ہی نہیں سنگوں ناممکن ہے۔